

Te laat!

Liturgiesuggesties:

Gezang 262: 1, 2 en 3

Psalm 33: 1 en 8

Psalm 119: 56

Mattheüs 16: 21-28

Psalm 116: 1 en 2

Mattheüs 25: 1-13

Psalm 116: 6 en 8 of Psalm 116: 10 en 11 OB

Na verkondiging: Psalm 130: 3 en 4

Psalm 63: 1 en 3

*

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Te laat!

Misschien hebt u het kleine berichtje in de krant gelezen: 'Lotto-geduceerde krijgt prijs niet.'

De 74-jarige J.H. te V. krijgt de *f* 1,6 miljoen die hij van de Lotte eiste, niet.

Er is geen bewijs dat de man bij zijn Lotto-agente de winnende nummers had ingediend.

Hij merkte te laat dat het winnende formulier niet was geregistreerd.

Het formulier dat hij bewaarde, is een 'kladpapiertje', zonder enige geldigheid.

Dat heeft de Haagse rechter mr. F.R. in een kort geding beslist.

Er gaat aan J.H. te V. maar liefst *f* 1,6 miljoen aan zijn neus voorbij.

Het zal je maar overkomen.

Stom, pech gehad.

Je merkte het ... te laat!

*

Te laat, broeders en zusters, jongelui, merken vijf meisjes dat ze vergeten zijn ... extra olie mee te nemen.

Het bruiloftsfeest gaat voor hen ... niet door.

Ze moeten buiten blijven staan.

Zo zal het gebeuren - zegt Jezus - als het Koninkrijk der hemelen komt.

Dan zal het voor sommigen ... te laat zijn.

Dan zal voor dwazen ... de deur naar de bruiloftszaal ... gesloten blijven.

Te laat!

Dan zal voor verstandigen het feest beginnen.

Het feest, de Bruiloft van de Zoon van God.

Zij zullen door Hem gekend worden.

*

Vandaag staan we aan het begin van de veertigdagentijd - de veertig dagen - die voorafgaan aan Goede Vrijdag en Pasen.

"Van toen aan begon Jezus Christus zijn discipelen te tonen, dat Hij naar Jeruzalem moest gaan en veel lijden van de zijde van de oudsten en overpriesters en schriftgeleerden en gedood worden en ten derde dage opgewekt worden." (Mattheüs 16:21)

Zes dagen later - op de berg van de verheerlijking - verandert Jezus' gedaante. Zijn kleren worden wit als sneeuw, zijn gelaat straalt als de zon.

Mozes en Elia verschijnen en een stem uit de hemel klinkt: *"Deze is mijn Zoon, de geliefde, in Wie Ik mijn welbehagen heb; hoort naar Hem!"*

Gesterkt en bemoedigd door deze woorden maakt Jezus zich gereed om samen met zijn discipelen de reis naar Jeruzalem te maken.

Naar Jeruzalem.

Om Gods wil te volbrengen.

Hij móest naar Jeruzalem - een goddelijk moeten - om daar te lijden en te sterven en om opgewekt te worden.

Jezus, de Zoon van God, de Bruidegom, maakt Zich voor zijn bloedbruiloft gereed. *"Hoort naar Hem!"*

*

Op weg naar Jeruzalem vertelt Jezus, broeders en zusters, jongelui, deze gelijkenis van de tien meisjes.

Alleen Mattheüs heeft de gelijkenis een plaats in zijn evangelie gegeven.

Deze gelijkenis kreeg - naast anderen - een plaats in Jezus' preek over de laatste dingen.

De laatste dingen die nog staan te gebeuren.

De laatste dingen die geschreven staan in Gods plan met deze wereld.

Op de Olijfberg is Jezus met zijn discipelen opnieuw in gesprek.

Het zijn de laatste dagen voor zijn lijden en zijn sterven.

Vanaf de Olijfberg hebben ze een prachtig gezicht over de stad en de tempel.

"En Hij antwoordde en zeide tot hen: Ziet gij dit alles niet?"

Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, er zal hier geen steen op de andere gelaten worden, die niet zal worden weggebroken."

Jezus zinspeelt in deze woorden op de verwoesting van Jeruzalem - door Titus - zo'n veertig jaar later in 70 na zijn geboorte.

De stad, waar God eeuwen lang onder zijn volk had willen wonen en de tempel, waar eeuwen lang offers werden gebracht ... geen steen is er op de andere gelaten.

Het enige dat overbleef is de westerlijke muur van de tempel: The western Wall, de Klaagmuur.

"Geen steen zal er op de andere gelaten worden ..."

Je hoort het verdriet en de pijn in Jezus' woorden doorklinken.

En dan spreekt Jezus in Mattheüs 24 woorden over zijn wederkomst en over de voleinding van de wereld.

Het zal een zware tijd worden.

Een tijd van vervolging, van dood en verderf.

"En dan zal het teken van de Zoon des mensen verschijnen aan de hemel ... en zij zullen de Zoon des mensen zien komen op de wolken des hemels, met grote macht en heerlijkheid.

En Hij zal zijn engelen uitzenden met luid bazuïngeschal en zij zullen zijn uitverkorenen verzamelen uit de vier windstreken, van het ene uiterste der hemelen tot het andere."

U zou thuis nog eens heel Mattheüs 24 moeten lezen.
Het vormt de achtergrond voor de gelijkenissen die Mattheüs in hoofdstuk 25 een plaats heeft gegeven.

*

Er is, broeders en zusters, jongelui, met de gelijkenis van de bruidsmisjes - zo zal ik hem maar noemen - ...

er is met deze gelijkenis heel wat omgesold in de loop der eeuwen.

Men heeft dit - op het eerste gezicht zo eenvoudige verhaal - erg ingewikkeld gemaakt.

De gelijkenis - een voorval uit het dagelijks leven - werd gemaakt tot een allegorie, waarbij elk trekje uit het verhaal een eigen specifieke betekenis kreeg.

Zo heeft met bijvoorbeeld gebakkeleid over de vraag wat precies met de olie bedoeld wordt.

Sommigen zeggen: daar wordt het gebed mee aangeduid.

Anderen zeggen: nee, die olie is het symbool voor de Heilige Geest.

En nog weer anderen zeggen weer iets anders: Goede werken, geloof.

Zo heeft men zich ook hevig opgewonden over het feit, dat alle tien meisjes in slaap gevallen zijn.

Men heeft daar hele beschouwingen aan gewijd en het als een kwalijke zaak gezien.

Maar als Jezus daar de vinger bij had willen leggen en dat aan de kaak had willen stellen met de woorden *"waakt dan!"*, dan zouden er geen vijf maar tien dwaze meisjes geweest zijn.

En dat was allemaal een gevolg van het feit, dat men het verhaal niet als een gelijkenis maar als een allegorie ging lezen.

Wat is een allegorie?

Bij een allegorie heeft elk trekje van het verhaal een symbolische betekenis.

Bij een gelijkenis is dat niet zo.

Een gelijkenis wil één bepaald punt duidelijk maken.

Bij een gelijkenis gaat het om de bedoeling.

De details van het verhaal hebben alleen dan een speciale betekenis, als de omgeving van het verhaal daar aanwijzingen voor geeft.

In de gelijkenis van de bruidsmisjes gaat het hierom, dat een christen moet leven uit de verwachting van de komst van de Bruidegom en van het komende bruiloftsfeest. Dat is ook het thema van de gelijkenissen die eraan vooraf gaan en van de gelijkenis die erop volgt.

Leven uit die verwachting is wezenlijk voor het christen zijn en beslissend voor onze toekomst.

*

Want er zijn, broeders en zusters, jongelui, twee soorten mensen: mensen die wél en mensen die níet uit de verwachting van Jezus' wederkomst leven.
Wijze mensen en dwaze mensen.
Jezus maakt dat duidelijk met een heleboel voorbeelden.

Het eerste voorbeeld (Mattheüs 24:36-42) ontleend Hij aan de tijd van Noach.
Toen waren er ook twee soorten mensen.
De ene soort verwachtte de zondvloed wel en de andere niet.
Zo zal het ook zijn bij Christus' wederkomst komst.
Twee vrouwen zullen aan het werk zijn.
De een zal worden aangenomen en de ander zal achter gelaten worden.
Anders gezegd: de één was wijs, de ander dwaas.
De één leefde uit de verwachting van Christus' komst en de ander niet.

Daarna (Mattheüs 24:43) vertelt Jezus de gelijkenis van de bewoner van een huis.
Een mens die er weet van heeft, dat er 's nachts een dief zal komen, handelt heel anders dan iemand die daar geen vermoeden van heeft.
Het is duidelijk wat Jezus bedoelt: Als christen moet je het beeld vertonen van iemand die weet wat er komt.

De volgende gelijkenis (Mattheüs 24: 45 v.v.) gaat over twee slaven die het huishouden van hun meester moeten runnen tijdens diens afwezigheid.
De ene slaaf is wijs, hij doet dat goed - vanuit het besef dat zijn heer terugkomt.
De andere slaaf is dwaas.
Hij houdt geen rekening met de komst van zijn heer en gaat zich gedragen alsof hij het voor het zeggen heeft.

In de gelijkenis van de talenten (Mattheüs 25:14-30) zijn er twee slaven die de opdracht van hun heer tijdens zijn afwezigheid uitvoeren.
Maar een derde slaaf legt die opdracht naast zich neer.
Hij is dwaas.
Dat zijn heer over enige tijd terugkomt inspireerd hem niet in zijn doen en laten.

Het is, broeders en zusters, jongelui, wel duidelijk.
Al deze voorbeelden gaan over hetzelfde thema.
De gelijkenis van de bruidmeisjes staat er tussen in.

Als Jezus Christus komt, zijn er twee soorten mensen.
Er zijn er die klaar zijn om Hem te ontmoeten.
Zij hebben rekening gehouden met zijn komst.
En ze hebben zich in hun doen-en-laten door die komst laten beheersen.
Zijn worden door Jezus ... 'wijs' genoemd.
Voor hen wordt het straks feest.
Zij worden straks door de Bruidegom "gekend".

Er zijn er ook, die Hij bij zijn komst onvoorbereid vindt.
Ze worden door zijn komst overrompeld.
Zij hebben in hun leven geen rekening gehouden met zijn komst.
Zij worden 'dwaas' genoemd.
Voor hen blijft de bruiloftszaal gesloten.
Er is voor hen geen verwachting, omdat zij niet uit de verwachting hebben geleefd.

*

"Dan zal het Koninkrijk der hemelen vergeleken worden met tien maagden, die haar lampen namen en uittrokken, de bruidegom tegemoet.

En vijf van hen waren dwaas en vijf waren wijs."

Ze zijn dus met z'n tienen.

Da's een mooi rond getal.

Ze vormen met elkaar een groep.

Ze hebben ieder een prachtige lamp op een stok.

Want 's avonds komt de stoet met de bruidegom en ze zullen op hem wachten en dan gaan ze de bruiloftstoet tegemoet.

Stel je je, broeders en zusters, jongelui, als één van die tien meisjes voor.

Samen in een huis wachtend op de komst van de bruidegom.

Misschien wel het huis van de bruid.

Maar de bruidegom laat wel erg lang op zich wachten.

Veel langer dan gedacht.

De één na de ander dommelt in en ... valt in slaapt.

Intussen staat wel je lamp te branden.

Je olie in de lamp raakt op.

Je walmende vlaspitje doet het lamplicht al flakkeren..

Ineens hoor je in de verte muziek.

Je stoot elkaar aan: "Wakker worden, de bruidegom komt eraan."

Je vliegt overeind, pakt je lamp en je zult samen de bruidegom tegemoet gaan.

Maar - terwijl je sliep - brandde je lamp.

Nu is de olie bijna op.

Heb je gedacht aan een kruikje met olie?

Vijf van de tien lampen branden al weer helder in het donker van de nacht.

'Hebben jullie nog olie over?' ... vragen de vijf aan de andere vijf.

'Nee, misschien nog een beetje, maar in elk geval niet genoeg voor jullie lampen.'

'Nee, we kunnen jullie niet helpen.'

'Je moet maar zien of je de olieverkoper nog wakker kunt krijgen.'

En terwijl vijf dwaze meisjes op weg gaan om olie te kopen, komt de stoet van de bruidegom langs.

Vijf verstandige meisjes - met hun lampen op orde - gaan mee, de bruiloftszaal binnen.

Vijf dwaze meisjes komen straks ... te laat.

Heel gewoon: Te laat!

*

Jezus, broeders en zusters, jongelui, die zelf de Bruidegom is, vertelt ons deze gelijkenis om ons te waarschuwen.

'Het kan wel eens lang duren, voordat Ik op aarde terug kom.'

'Als je je lamp niet brandende hebt ... dan ken Ik je niet.'

Dan kun je niet deelnemen aan het feest.'

Waarschuwendende woorden.

Maar ook bemoedigende woorden:

'Doe zoals die wijze meisjes deden.'

'Neem niet alleen je lamp mee, maar ook extra olie.'

'Zorg ervoor dat er olie is in je kruik!'

*

Wat Jezus daarmee bedoelt, met die olie?

Bedoelt Hij met die olie ... de Heilige Geest?

Bedoelt Jezus met olie ... het geloof of de liefde?

Of heeft Jezus daar misschien de vreugde mee bedoeld, de innerlijke blijdschap om het evangelie?

Ik ben maar blij, broeders en zusters, jongelui, dat het niet zo duidelijk is.

Dat je al die dingen zodoende zelf bedenken mag.

Al met al is, denk ik, dit het voornaamste:

Zal Jezus bij zijn komst onze levenslampen brandende vinden?

Zal Hij bij zijn komst op aarde nog geloof vinden, verwachting, vertrouwen?

Zullen wij ... op zijn dag - in deze donkere wereld - lichtdragers zijn, ... fakkels in een duistere nacht?

Of zal Hij ons aantreffen als uitgebluste vuurtjes?

Als christenmensen die met een hapje en een snapje zich slaperig vermaken voor de beeldbuis?

Hoe zal Hij de kerk aantreffen, als Hij komt?

Eindeloos vergaderend, verdrinkend in regels en rapporten, in duizend-en-één paperassen en papieren?

Of zullen we, ondanks onze onoplettendheid (immers ook de wijze meisjes sliepen), toch voldoende licht verspreiden om Hem waardig te begroeten?

*

Het schokkende in deze gelijkenis is in ieder geval dat de deur van de feestzaal gesloten blijft.

Zo zal het er bij een aards bruiloftsfeest nooit toe gaan.

Wie daar te laat komt kan altijd nog wel naar binnen.

Zo zal het wél gaan als het Koninkrijk der hemelen komt.

Dan zal ook voor kerkmensen ... de deur gesloten kunnen blijven.

Weet u trouwens wat mij in deze gelijkenis opviel?

Nergens in deze gelijkenis wordt gesproken over ... de bruid.

Zou Jezus misschien bedoelen dat de tien meisjes ... zijn bruid zijn?

Jezus vertelde deze gelijkenis een paar dagen voor zijn sterven en zijn opstanding.

De intocht in Jeruzalem ligt achter Hem.

Met gejuich hebben ze de Bruidegom begroet.

Er waren er velen die in Hem geloofden.

"Hosanna, gezegend Hij die komt in de naam des Heren."

Jezus, de Bruidegom.

Jezus, de Messiaanse Koning.

In de profeten was voorzeggd, dat als de Messias zich zou bekend maken, er feest zou zijn, een bruiloftsfeest.

Dan zou er gefeest, gezongen, gegeten en gedronken worden.

Dan zou het volk van God ... zijn als een bruid.

Tien meisjes symboliseren de bruid van Christus.

Vijf hebben zich ter dege op zijn - mogelijk wat late komst - voorbereid.

Vijf hebben gedacht dat het zo'n vaart niet zou lopen.

In de nabeschouwing wijst Jezus de bruid van toen en nu op de noodzaak om te waken.

"Waakt dan, want gij weet de dag noch het uur."

De fout van de vijf dwaze meisjes was niet dat zij sliepen - ze sliepen alle tien.

Ze gingen in de fout ... omdat zij geen extra olie bij zich hadden.

*

Nog even over die olie gesproken.

Wat is die olie?

* Goede werken? * Geloof? * De Heilige Geest?

Ik kies voor: Geloof!

En geloof wordt natuurlijk gewerkt en gevoed door de Heilige geest.

En dat geloof komt natuurlijk in het licht ... door de vlam van goede werken.

Geloof als olie!

Immers ook Jezus heeft het in voorafgaande hoofdstuk over volharden in het geloof:

"Wie volhardt tot het einde, die zal behouden worden."

Twaalf discipelen gaan met Jezus op weg naar Jeruzalem.

Zullen zij volharden in het geloof?

Petrus wankelt en dreigt te vallen.

Judas verraad zijn Meester met een kus.

Rondom het kruis van Jezus staan de afvalligen:

De oudsten, de overpiesters en de schriftgeleerden.

In hun dwaasheid hebben ze Jezus voor Godslasteraar uitgemaakt.

Zij moesten die Bruidegom niet.

Hun lampen zijn gedoofd.

Hun olie is opgebrand.

*

En wij?

Ook wij zijn op weg met Jezus ...

De weg naar Goede Vrijdag en naar Pasen.

Op weg naar de wederkomst.

Hou je het wel vol?

Heb je nog geloof in zijn toekomst?

Je bent misschien moe van duizend dingen en eigenlijk houdt niemand het vol ... een leven lang te waken.

Toch is de vraag: Ben je klaar als Jezus komt?

Midden in de wereldnacht klinkt ook voor ons de roep:

"De Bruidegom komt, zie, gaat uit hem tegemoet!"

Dwaas ben je als je het evangelie hoort, maar er niet uit leeft.

Wijs ben je als je gelovig ... zijn komst verwacht.

Dan mag je - net als alle andere mensen - lui liggen te slapen.

Op het beslissende moment zul je gereed zijn om je Heer te ontmoeten.

Je hoeft niet meer ... te laat te komen!

O ja, hoe zal Hij zijn ... als Hij komt?

Een strenge Rechter? Een onverbiddelijke Koning?

Jezus, gemeente, komt als een bruidegom, op weg naar het feest!

Daarom mag heel ons leven één grote optocht zijn, Hem tegemoet.

Soms word je er moe van, soms val je in slaap, soms denk je: Zou Hij nog wel komen?

Maar houd moed -

'want ook als niemand naar Hem vraagt,

noch in zijn dag gelooft,

zijn komst wordt door geen macht vertraagd:

Hij heeft het zelf beloofd!' Ik kom!

Maranatha!

Kom, Here Jezus, ja kom spoedig!

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 5 maart 1995

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !